

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ශ්‍රී ලංකා විනිශ්චයකාරවරුන්ගේ ආයතනයේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙලකර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තරකර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, ආයතනය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය ආයතනය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීම ද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

ආයතනයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උපවගන්තිය ප්‍රකාරව, ආයතනයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතු ය.

1.4 විගණන විෂයය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසු බවින් යුතුව ක්‍රියාකරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්වධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
 - අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුව ද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
 - භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
 - සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේ ද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව් කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමුකළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු ය. කෙසේ වුව ද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන්වීමට හැකි ය.
 - මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.
- හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂයය පථය ද පුළුල්කර ඇත.
- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ආයතනයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ආයතනයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ආයතනය ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතුකර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනයකර භාවිතාකර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරීත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරීත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්වා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාලවකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් "මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද" අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ.

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම

	අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
(අ)	ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 07 හි 65 ඡේදය ප්‍රකාරව වත්කමක අවශේෂ වටිනාකම සහ ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය අඩු කරමින් සෑම වාර්ෂික වාර්තාකරණ කාලපරිච්ඡේදයක් අවසන් වන දිනයේදී සමාලෝචනය කළ යුතු වුවත්, ආයතනයේ 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය වී අවසන් රු.49,234,914 ක් වටිනා කාර්යාල උපකරණ, ලී බඩු, පරිගණක උපකරණ සහ විදුලි උපකරණ සමාලෝචනයකර නොතිබුණි. ඒ අනුව ඇස්තමේන්තුගත දෝෂය ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 03 අනුව ප්‍රතිශෝධනය කිරීමට කටයුතුකර නොතිබුණි.	අධිකරණ අමාත්‍යාංශයේ හා විනිශ්චය කරුවන්ගේ ආයතනයේ සාමාජිකයන්ගෙන් සමන්විත සමාලෝචන කමිටුවක් පත්කර ඇති අතර, කමිටුව වත්කම් සමාලෝචනය කිරීමේ කාර්යය අවසන් වූ වහාම ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අනුව කටයුතු කිරීමට නියමිත බව දන්වා තිබුණි.	යොමුගත ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව වත්කම් සමාලෝචනය කළ යුතු ය.	
(ආ)	සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඇතුළත් රු.3,517,995 ක නීති දත්ත ගබඩා පද්ධතිය (Legal Data Base) - වත්කම සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 20 හි ඡේද අංක 117 හි ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය අතීතය හෝ නියත ද යන වග, අතීත නම් ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය හෝ භාවිතා	මෙම වත්කම සමාලෝචනය කිරීමට තාක්ෂණික ශක්‍යතාවයෙන් යුතු සාමාජිකයන්ගෙන් සමන්විත තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුවක් හා වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණන කමිටුවක් පත්කර ඇති අතර, එම කමිටු නිර්දේශය පරිදි අවශ්‍ය හෙළිදරව්	යොමුගත ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව අදාළ හෙළිදරව් කිරීම් කළ යුතු ය.	

කරන ලද ක්ෂය අනුපාතිකය හා අනියත ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලයක් සහිත අස්පාශ්‍ය වත්කම් සඳහා භාවිතා කළ ක්ෂය කිරීමේ ක්‍රමවේදය හෙළිදරව්කර නොතිබුණි.

කිරීමට නියමිත බව දන්වා තිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 20 හි ඡේද අංක 31 ප්‍රකාරව අස්පාශ්‍ය වත්කම් ආරම්භක පිරිවැයට මැනිය යුතු නමුත්, නීති දත්ත ගබඩා පද්ධතිය සකස් කිරීම වෙනුවෙන් වැයකර තිබූ රු. 2,112,195 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල රු.3,517,995 ක් ලෙස ප්‍රාග්ධනිත කර තිබීම හේතුවෙන් අස්පාශ්‍ය වත්කම් රු. 1,405,800 ක් වැඩියෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ දක්වා තිබුණි.

නීති දත්ත ගබඩා පද්ධතිය සංවර්ධනය කිරීමට දායක වන ලද විදේශ ආයතනය විසින් එම තොරතුරු ඔවුන් සතුව නොමැති බව දන්වන ලද අතර, වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණන කමිටුවේ හා තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුවේ නිර්දේශ අනුව මෙම වත්කම ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීමට නියමිත බව දන්වා තිබුණි.

යොමුගත ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතු ය.

(ඈ) ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන ගිණුම්ගත කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය 2021 වර්ෂයේ සිට වෙනස් කර තිබුණ ද, එය ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 11 හි 44 වන ඡේදයේ සඳහන් පරිදි ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කිරීමකින් තොරව ආයතනය විසින් 2021 සහ 2022 වර්ෂයන්ට අදාළ විලම්භිත ආදායම ලෙස හඳුනාගත් රු.1,311,907 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජනලේ සටහන මගින් සමුච්චිත අතිරික්තය/ (ඌනතාවය) ගිණුම හර කර, දායකත්ව ප්‍රාග්ධන ගිණුම බැරකර තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් එම වටිනාකමින් සමුච්චිත අතිරික්තය/ (ඌනතාවය) අඩුවෙන් ද, දායකත්ව ප්‍රාග්ධන ගිණුමේ ශේෂය වැඩියෙන්ද මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශනයේ දක්වා තිබුණි.

2024 වර්ෂයේ මෙය නිවැරදිකර ප්‍රාග්ධන ගිණුමේ ශේෂය, සමුච්චිත අතිරික්තය / (ඌනතාවය) ගැලපීමට කටයුතු කිරීමට නියමිත බව දන්වා තිබුණි.

යොමුගත ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතු ය.

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

	විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
(අ)	සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන ලැබීම් රු.315,999 ක් සහ අයහාර ප්‍රදාන ලැබීම් රු.18,346,346 ක් මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශයේ වෙන් වෙන්ව දැක්විය යුතු වුව ද, ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන ලැබීම් ද, අයහාර ප්‍රදාන ලෙස දක්වා තිබුණි.	මෙම වරද නිවැරදි කිරීමට කටයුතුකර ඇති බව දන්වා තිබුණි.	කිරීමට	ප්‍රදාන ලැබීම් නිවැරදිව මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනයේ දැක්විය යුතු ය.
(ආ)	සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයෙහි ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන ශේෂය රු.17,003,576 ක් සහ සමුච්චිත ඌනතාවයෙහි ශේෂය රු.10,302,382 ක් වුව ද, එයට අනුරූපව ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්	2021 හා 2022 වර්ෂයන්ට අදාළ විලම්භිත අදායම් ගැලපීම සඳහා කරන ලද 12/136 දරන ජනලේ සටහන ශුද්ධ වත්කම් වීමේ ප්‍රකාශය තුළ පෙන්වීම් නිසා	ශුද්ධ	වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශය නිවැරදිව පිළියෙල කළ යුතු ය.

විමේ ප්‍රකාශය අනුව එම ශේෂ රු. මෙම වෙනස ඇතිවී ඇති බව 18,315,483 ක් සහ රු. 11,614,289 ක් දන්වා තිබුණි. විමෙන් ශේෂයන් අතර රු. 1,311,907 ක වෙනසක් පැවතුණි.

1.5.4 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විෂයය	මුදල රු.	නොසැපයූ විගණන සාක්ෂි	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
දේපල උපකරණ පිරියත	3,057,383	ඉන්වොයිසි, තක්සේරු වාර්තා	2012 වර්ෂයට පෙර මිලදීගත් මෙම වත්කම්වලට අදාළ ඉන්වොයිසි හෝ තක්සේරු වාර්තා ආයතනය සතුව නොමැති අතර, පෙර වර්ෂවල මුදල් පොත් හා ගිණුම් මගින් තොරතුරු ලබාගෙන ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට ඇතුළත් කරන ලද බව දන්වා තිබුණි.	ස්ථාවර වත්කම් ශේෂ තහවුරුකර ගැනීමට අදාළ සාක්ෂි ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

1.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය			
i. 103 (1) ආ	2019 සැප්තැම්බර් 11 දින සිදු වූ වාහන අනතුරක් සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි පරිදි කටයුතුකර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී එවැනි ප්‍රමාදවීම් නොවීමට කටයුතුකර ඇති බව දන්වා තිබුණි.	යොමුගත මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු ය.
ii. 104 (3)	2019 සැප්තැම්බර් 11 දින සිදු වූ වාහන අනතුරකට අදාළව මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව ප්‍රාරම්භක වාර්තාවේ දිනය සඳහන් කර නොතිබීම හේතුවෙන් කාලප්‍රමාදය තහවුරුකර ගත නොහැකි වුණු අතර, පූර්ණ වාර්තාව වර්ෂ 03 කට පසු ඉදිරිපත්කර තිබුණි.	ඉදිරියේදී එවැනි ප්‍රමාදවීම් ඇති නොවීමට කටයුතු කරන බව දන්වා තිබුණි.	යොමුගත මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු ය.

iii. 104 (4)(xi)	අනාගතයේදී මෙවැනි අලාභ හානි වැළැක්වීම සඳහා ගනු ලබන පියවරයන් පිළිබඳ පූර්ණ වාර්තාවේ ඇතුළත් කළ යුතු වුවත්, ඉහත අනතුරට අදාළව පූර්ණ වාර්තාවේ එසේ සිදුකර නොතිබුණි.	ඉදිරි වාර්තාවල සටහන් යෙදීමට කටයුතු කරන බව දන්වා තිබුණි.	යොමුගත රෙගුලාසි කටයුතු කළ	මුදල් ප්‍රකාරව යුතු ය.
iv. (3)168	පාවිච්චි කිරීමට පෙර සියලුම කුවිතාන්සිවල දින යොදා දෙපාර්තමේන්තුවේ මුද්‍රාව තැබිය යුතු වුවත්, කුවිතාන්සි 05 කට අදාළව එසේ කටයුතුකර නොතිබුණි.	එය නිවැරදි කිරීමට කටයුතුකර ඇති බව දන්වා තිබුණි.	යොමුගත රෙගුලාසි කටයුතු කළ	මුදල් ප්‍රකාරව යුතු ය.
v. 225 (1)	සියලුම ගෙවීම් වවුචර් නියමිත ආකෘති පත්‍රවල නිවැරදි ලෙසත් සම්පූර්ණ ලෙසත් පුරවා පිළියෙල කරන ලද වවුචර් සියලුම ගෙවීම් සඳහා ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත්, රු.274,960 ක් වූ ගෙවීම් වවුචර් 06 කට අදාළව වියදම සහතික කළ දිනය සහ අනුමත කරන ලද දිනය සටහන්කර නොතිබුණි.	එය නිවැරදි කිරීමට කටයුතුකර ඇති බව දන්වා තිබුණි.	යොමුගත රෙගුලාසි කටයුතු කළ	මුදල් ප්‍රකාරව යුතු ය.
vi. 262 (2)	<ul style="list-style-type: none"> වරක් ගෙවූ වවුචර් නැවත වරක් ගෙවීම සඳහා ඉදිරිපත් කිරීමේ අවදානමක් ඇති විය හැකි බැවින්, ගෙවන ලද සියලුම වවුචර්වලත් ඒවා තහවුරු කරන ලියවිලිවලත් මතුපිට “ගෙවන ලදී” මුද්‍රාව යෙදිය යුතු වුවත්, රු.10,080 ක් වූ සුළු මුදල් වවුචර් 10 ක් සම්බන්ධයෙන් එසේ කටයුතුකර නොතිබුණි. 	ඉදිරියේදී සෑම කුඩා බිල්පතකටම “ගෙවන ලදී” මුද්‍රාව සටහන් කිරීමට කටයුතු කරන බව දන්වා තිබුණි.	යොමුගත රෙගුලාසි කටයුතු කළ	මුදල් ප්‍රකාරව යුතු ය.
	<ul style="list-style-type: none"> සෑම ගෙවීම් වවුචරයකම මුදල් පොතේ සටහන් වූ ගෙවූ දිනය “ගෙවන ලදී” යන මුද්‍රාවේ යොදා තිබිය යුතු වුවත්, “ගෙවන ලදී” යන මුද්‍රාවෙහි සටහන් කර ඇති දිනය සහ මුදල් පොතෙහි සටහන්කර ඇති 	ඉදිරියේදී මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව මුදල් පොතේ සඳහන් දිනයම “ගෙවන ලදී” මුද්‍රාවේ සටහන් කිරීමට කටයුතු කරන බව දන්වා තිබුණි.	යොමුගත රෙගුලාසි කටයුතු කළ	මුදල් ප්‍රකාරව යුතු ය.

		දිනය වෙනස් වූ රු.122,799 ක් වටිනා ගෙවීම් වවුචර් 03 කට අදාළව සත්‍ය වශයෙන් ගෙවීම් කළ දිනය විගණනයට තහවුරුකර ගත නොහැකි විය.		
vii.	1645 (ආ),(ඇ)	මුදල් රෙගුලාසි පරිදි වාහන 02 කට අදාළව දෛනික ධාවන සටහන් විධිමත්ව හා යාවත්කාලීනව පවත්වා නොතිබුණි.	දෛනික ධාවන සටහන් විධිමත්ව පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු කරන බව දන්වා තිබුණි.	යොමුගත මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු ය.
viii.	1646	ගමන් පිළිබඳ මාසික සාරාංශයේ මුල් පිටපත සමඟ එක් එක් මාසයේ දෛනික ධාවන සටහන් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත්, වාහන 02 ට අදාළව 2023 වර්ෂයට අදාළව මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි.	2023 වර්ෂයට අදාළ ධාවන සටහන් ඉදිරියේදී ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරන බව දන්වා තිබුණි.	යොමුගත මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු ය.
(ආ)	2017 ජුනි 28 දිනැති අංක 01/2017 දරන වත්කම් කළමනාකරණ වක්‍රලේඛය	වත්කම් හා පිරිවැය කළමනාකරණය සඳහා රජයේ සියලු මූල්‍ය නොවන වත්කම් ලේඛනගත කිරීමට අදාළ 2023 වර්ෂයේ තොරතුරු කොමිස්ට්‍රෝලර් ජනරාල් වෙත ඉදිරිපත්කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී කටයුතු කිරීමට පියවර ගනු ලබන බව දන්වා තිබුණි.	යොමුගත වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු ය.
(ඇ)	2016 දෙසැම්බර් 29 දිනැති අංක 30/2016 දරන රාජ්‍ය පරිපාලන වක්‍රලේඛයේ 3.1 ඡේදය	එක් වාහනයක් සම්බන්ධයෙන් ඉන්ධන දහන පරීක්ෂාවක් සිදුකර නොතිබුණි.	ඉන්ධන පරීක්ෂාව සිදුකළ NC 3601 වැන් රථයේ කාර්මික උපදේශක නිරීක්ෂණ වාර්තාව ලැබීමෙන් පසු CAK 0230 දරන මෝටර් රථයේ ඉන්ධන පරීක්ෂාව සිදු කිරීමට අදහස් කරන බව දන්වා තිබුණි.	යොමුගත වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු ය.
(ඈ)	2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ පොදු ව්‍යාපාර සඳහා මෙහෙයුම් අත්පොතෙහි 6.6 වගන්තිය	ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනවල මුදල් වර්ෂය අවසන්වී දින 60 ක් තුළ කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාවක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත්, ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.	කළමනාකරණ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට නොහැකි වීම නිසා මෙම ප්‍රමාදය වූ බව දන්වා තිබුණි.	යොමුගත වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු ය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.118,263 ක උනන්දුවක් වූ අතර, ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ උනන්දුව රු. 6,925,257 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.6,806,994 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට 2023 වර්ෂයේ රජයේ ප්‍රදාන ලැබීම් රු.5,873,372 කින් වැඩිවීම සහ පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා වූ වියදම් රු.3,015,740 කින් සහ මුද්‍රණ වියදම් රු.200,688 කින් අඩුවීම ද ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2016 වර්ෂයේදී රු.2,212,195 ක් වැය කරමින් මිලදීගත් නීති දත්ත ගබඩා පද්ධතිය මේ දක්වා භාවිතයට ගෙන නොමැති අතර, මේ වන විට අක්‍රීය තත්ත්වයේ පවතී.	මෙය යාවත්කාලීන කිරීමේ ක්‍රමවේදය පිළිබඳව මොරටුව විශ්වවිද්‍යාලයේ විශේෂඥවරුන් විසින් වාර්තාවක් සකස්කර එවීමට නියමිත බවත්, එම වාර්තාව ලද පසු ඒ අනුව කටයුතු කරන බව දන්වා තිබුණි.	නීති දත්ත ගබඩා පද්ධතිය භාවිතයට ගත යුතු ය.

3.2 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2020 අගෝස්තු 28 දිනැති අංක 02/2020 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛයේ 04 ඡේදය ප්‍රකාරව වාර්ෂික ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම ප්‍රවර්ධන වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 10 දිනට පෙර සකස්කොට ඒ සඳහා ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරියාගේ අනුමැතිය ලබාගෙන එහි පිටපත් විගණකාධිපති වෙත යොමුකළ යුතු වුව ද, ආයතනයේ 2023 වර්ෂයේ ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම විගණනයට ඉදිරිපත්කර තිබුණේ 2023 නොවැම්බර් 16 දින ය.	චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව වාර්ෂික ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම නියමිත දිනට සකස්කොට ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරියාගේ අනුමැතිය ලබාගෙන ඉදිරියේදී ලබාදීමට කටයුතු කරන බව දන්වා තිබුණි.	යොමුගත චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු ය.
(ආ) රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ)4.2.2අ) ඡේදය ප්‍රකාරව, ප්‍රසම්පාදන කටයුතු ආරම්භවීමේ අවස්ථාවේ සිට අවසන් කරන තුරු එක් එක් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවන්හි පියවර කාල ක්‍රමානුගතව විස්තර කරන ප්‍රසම්පාදන කාලසටහනක් අස්ථිත්වය විසින් ඉදිරිපත් කළ ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මෙහි ඇතුළත් කර නොතිබුණි.	ප්‍රසම්පාදන කටයුතු ආරම්භවීමේ අවස්ථාවේ සිට අවසන් කරන තුරු එක් එක් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවන්හි පියවරයන් වෙත වෙනම දක්වා නොමැති අතර, කටයුතු ආරම්භ කිරීමට සහ අවසන් කිරීමට නියමිත දිනයන් ඇතුළත්කර ඇති බව දන්වා තිබුණි.	යොමුගත ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු ය.

- (ඇ) 2023 වර්ෂයේ රු.3,544,000 ක ඇස්තමේන්තු ගත පිරිවැයක් යටතේ ප්‍රසම්පාදන කාර්යයන් 10 ක් සිදු කිරීම සඳහා ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම සකස්කර තිබුණ ද, 2023 වර්ෂය අවසන් වන විටත් ක්‍රියාත්මක කර තිබුණේ රු.1,940,166 ක වටිනාකමින් යුත් ප්‍රසම්පාදන කාර්යයන් පහක් පමණක් වන අතර, ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මේ දක්වා ඇති ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැයෙන් සියයට 45 ක් ඉතිරි වී තිබුණි .
- (ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මෙන් බැහැරව රු.45,999. ක් වටිනා ජංගම දුරකථනයක් මිලදී ගෙන තිබුණි. ආයතනයේ අවශ්‍යතාවය පරිදි රු.45,999 ක් වටිනා දුරකතනයක් මිලදීගත් අතර, විනිසුරුවරුන්ගේ පුහුණු වැඩසටහන් දැනුවත් කිරීම කාර්යක්ෂම කරගැනීමට මෙය උපයෝගීකරගත් බව දන්වා තිබුණි.
- (ඉ) 2023 වර්ෂයේ අයවැය ඇස්තමේන්තුව අනුව ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා රු. 2,000,000 ක් වෙන්කර තිබුණු අතර, ඉන් රු.315,974 ක් පමණක් වියදම්කර තිබුණි. ඒ අනුව ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රතිපාදනයෙන් සියයට 84 ක ප්‍රමාණයක් වියදම් නොකර ඉතිරිව පැවතුණි. ඉහළ මහල අලුත්වැඩියා කටයුතු සිදු නොකිරීම හා වියදම් පාලන වක්‍රලේඛ අනුව මුදල් ලබාගැනීමේ අපහසුතා ඇති වූ බැවින් ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදන සියල්ල උපයෝජනය නොකරන ලද බව දන්වා තිබුණි. ඇස්තමේන්තු ප්‍රතිපාදන උන උපයෝජනය නොකළ යුතු ය.

3.3 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ආයතනයෙහි අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 26 ක් වුව ද, තනතුරු 08 ක සේවකයින් 11 ක උනන්දුවක් විය. එය අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයෙන් සියයට 42 ප්‍රතිශතයක් ගෙන තිබුණි.	2024 අප්‍රේල් 24 දිනැති කළමනාකරණ සේවා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ ලිපිය මඟින් එම තනතුරු බඳවාගැනීම සඳහා අනුමැතිය ලබාදී ඇති බව දන්වා තිබුණි.	පුරප්පාඩු අප්‍රමාදව සම්පූර්ණ කිරීමට කටයුතු කළ යුතු ය.
(ආ) 1985 අංක 46 දරන ශ්‍රී ලංකා විනිශ්චයකාරවරයන්ගේ පනතේ ඡේද අංක 05(ඇ) ප්‍රකාරව අධිකරණ නිලධාරීන් සඳහා පුස්තකාල පහසුකම් සැපයීම ආයතනයේ මූලික පරමාර්ථයක් වුව ද, පුස්තකාලාධිපති තනතුර 2023 දෙසැම්බර් 31 දින වන	පුස්තකාලාධිපති හා තාක්ෂණික ශිල්පී තනතුරු සඳහා බඳවාගැනීමට 2024 අප්‍රේල් 08 දිනැති කළමනාකරණ සේවා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ ලිපිය මඟින් අනුමැතිය ලබාදී ඇති බවත්, ලේකම් තනතුර සඳහා අයදුම්කරුවන් දෙදෙනෙකු සම්මුඛ පරීක්ෂණයට කැඳ වූ	පුරප්පාඩු අප්‍රමාදව සම්පූර්ණ කිරීමට කටයුතු කළ යුතු ය.

විටත් පුරප්පාඩු වී පැවතුණි. තව ද ලේකම්, තාක්ෂණික ශිල්පී, තනතුරුවල පුරප්පාඩුව පැවතුණි.

අතර, එක් අයදුම්කාරියක් පමණක් සහභාගී වූ අතර, ඇය තනතුර භාරගැනීම ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද බව දන්වා තිබුණි.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

4.1 අභ්‍යන්තර විගණනය

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ ඡේද අංක 40(1) ආයතනයෙහි අභ්‍යන්තර විගණන කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා එම ආයතනයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් පත් කරනු ලබන තමාගේම අභ්‍යන්තර විගණකවරයෙකු සිටිය යුතු නමුත්, ආයතනයෙහි අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය තුළ අභ්‍යන්තර විගණක තනතුරක් ඇතුළත්කර නොතිබුණි.

අධිකරණ අමාත්‍යාංශයේ අභ්‍යන්තර විගණන අංශය මගින් විගණනය කරනු ලබන බැවින් වෙනමම අභ්‍යන්තර විගණකවරයෙකු පත් කිරීම අවශ්‍ය නොවන බව 2022 අප්‍රේල් 25 දිනැතිව අධිකරණ අමාත්‍යාංශය මගින් දැනුම්දී ඇති බව දන්වා තිබුණි.

යොමුගත පනත ප්‍රකාරව අභ්‍යන්තර විගණකවරයෙකු පත් කළ යුතු ය.